

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 245.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e69626/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

for „insurrectionel“, — hvad jeg end dog vil være, hvad jeg paa Danf maaske vilde „opreth“, og jeg maaske endog, det er saa, skend jeg ikke er vidt paa at have Medhold i Gancellisten —; først naar den ikke vilde forberede sig, det vilde vel sig, ikke gjore noget nyt Brev til at bedre sig, først da vilde den erklære sig opreth, skend Dret vel af et Sags Standsomhed ikke er brugt. Da naar dette da var fæst, da er der det selvstændigste Gancellisten Skrivelse med, at da vilde alt Sammen afbrødes med samme Regjering. Alt Sammen afbrødes! ligesom det paa den ene Side er fæst, at Intet kan hjælpe og Intet kan træde de betragte Sleibigere, uden at man gaar den opreth Regjering paa Livet, saaledes er det paa den anden Side fæst, at der ikke kan vælges noget Udvalg i mine Dine mere nedslaaende for vore Bredre i Sleibig, end at vi vilde afbrødes Sammen med dem, som aendbart have afbrødet Sammen med os og satte os op derved til at afbrøde det saaledes, at end ikke en Ud fra Danmark vilde kunne lide til Sleibig. Naar det endelig siges, at selv nu, endog for denne Regjering erklæret for insurrectionel, har den ikke fæst til at udvæde den Magt og Myndighed, som den beretter sig af over det danske Folk og over Indvognerne i Læringslehn, som væsentlig er dem, der nærmest mende; naar dette siges, da har jeg vel hørt, at dette vilde være væsentlig, at de maaske endog efter en saadan Erklæring, setop naar de ere Danmark troe, fæst det paa sig, da de maaske vilde dobbelt paa sig, at de vilde fæst under en saadan Magt, som er erklæret for insurrectionel; de maaske endog vilde dobbelt paa sig, at de nu ikke engang have det til at modfatte sig en saadan Magt; ikke modfatte sig den — jeg tog maaske fejl; jeg vilde have sagt, at da Magten er erklæret for ulovlig og uretmæssig, maaske de gjore sig Samvittighed af at lyde den, selv naar de ikke kunne undgaae det uden os at blive Martreer.

Schytte: Den sidste erklæring Læser vilde være, at han ikke vilde om, at Foramlingen havde Følelse for og Vilje til at hjælpe og bistaa vore betragte Bredre i Sleibig; men han har ikke søgt sig tilfredsstillende ved Ministerpresidentens Svar; han har dampet sin Følelse i den Aaletning, men givet nogle Hensreg i en Tone, lidet troværdig baade for Sleibigere og os. Skulde det være Slutningen af denne Interpretation? Skulde det være det, som fra denne Foramling afsendes til vore Bredre? Det er denne Betragtning, som har givet mig Anledning til, skend uforberedt, at tage Ordet. Det er maaske min Følelse, der berøger mig; men denne Følelse, den have vi i Sandhed, den have vi, ved hvad her er påfæret, i Gjærningen vist, at vi ere besjælede af. Gaa der vel været vor fornemste Dret i denne Foramling? Har ikke vor Læse fornemmeligt været rettet paa de sleibigste Forhold? Er ikke den hele Foramling samlet, ja saa at sige det hele Folk, i en stor Comitee for at tage under Overretelse at gjore Alt, hvad der var muligt i den? Har ikke Ministeriet i sit Manifest tydelig erklæret, at det efter Omstændighedernes Behov vilde lægge Svaret i Sagskaalen, for at de sleibigste Bredre kunde see deres og vi vor Ret? Forstaa vi ikke i denne Foramling de Medbedre, der nu forberedes og behandlet, fornemmeligen til Sleibigernes Behov? Behøvede vi nu at votere en Udbringning af saamange Resolutioner, hvis ikke deres Sag stod os for? Er ikke selve Børnepligtstøtten, hvorefter det, som nu foreligger, tilværelse er en Følge af hvad tidligere er forberedt og behandlet, skendst ved os, det tør jeg sig, bliver den ikke behandlet med langt mere varme og med langt større Beredvillighed til Opoffringer, end under andre Omstændigheder vilde see? Er ikke selv vor hele Grundlov gjenstrængt af denne Læse, og have vi ikke ogsaa ved dens Behandling vore sleibigste Bredre og deres Interesser for sig? Det er vistnok, saaledes som af den erklæring Interpellant og af den erklæring Læser er vist, at der er Skjægsfærd ved Sagen, at Regent, Regent saarer lidende at rette, og at flere Børnepligtstøtten saare lidende for os; men her det sig da at tilføje eller stille i Stykken den rettelige Dret, som er tilføje for at gjore Alt, hvad der staar i vor Magt for

Sleibigerne, som er tilføje baade her og udenfor denne Foramling? Der denne Grundtone, der denne principale Følelse, som baade i Gjærning og Skrift har vist sig fuldstændig, et Dilettat træde i Skjeden, fordi der kan udvælges og opstilles enkelte vistnok smertelige og for os danske, ligesaa som for dem, der have Følelse deraf, betragtelige Lidender? Det er vi vistnok ingenlunde. Vel, laaber os tilkendegive vore sleibigste Bredre, at vi i Gjærningen ere med dem, at vi Skridt for Skridt vilde følge dem; laaber os vise, som vi alt have vist det, at vi i Gjærningen vilde haandhave Rigets fremtidige uretste Behaandling, at vi vilde dette, at dette er vor ufravigelige Vilje og Genfæst.

Overalt ved Siden af de Exempel, der af den erklæring Interpellant ere nævnte, og som jeg oprigtig maaske vilde, ikke laaberde have tilladt mig, troer jeg, at der ogsaa kunde have været nævnt meget andet. Jeg vilde nemlig isærere have søgt mig tilfaldt, dersom der havde været tale om det betragtelige aandelige Tryk, som vore Bredre have lidt og lide. Det er vist haardt nok at maatte taale Udskrivninger, der være sig af Bæver eller Penge, men saadanne har ogsaa Island været underkastet. Jeg vil isærere ikke forminde Besværgelsen af disse Tryk; vist er det, at vore Bredre lide, og vi lide alle med dem; men vi have ogsaa, som sagt, Viljen til at staa dem bi, og det vil i Gjærningen staa klart for alle, at vi vilde paastaa os den Gjærning, som vi med Gud Hjælp vilde fuldføre.

Læse Væller: Jeg tiltrøer vistnok den erklæring Foramling en saadan Sæt af Følelse for den sleibigste Sag, at jeg, selv naar mine Ører maatte tillade det, ikke vilde anvende noget Ord for at vore samme denne. Jeg har heller ingenlunde dette til Genfæst og tiltrøer mig, som sagt, ikke Ører berett. Efter at have hørt den erklæring Læringslehnens Ord, vilde jeg heller ikke have reist mig, for ikke at vidstelliggjøre Forhandlingerne i denne Sag, saa meget mere som det i Grundten kan er et ubestrideligt Ord, jeg har at sige, hvad jeg ikke troede at høre mine Embedsbrødre i det Læringslehneste dette Ord med Genfæst til en Utvring af den erklæring Interpellant. Denne Utvring er ikke brugt af ham i nogen Mening, der paa nogen Maade kunde komme de læringslehneste Gæstlige til Bane; men for at det ikke skal have noget Udende eller Skin deraf, maaske jeg herved berette, at den læringslehneste Gæstlighed, eller i det Mindste de fleste af dem, vel har offentliggjort Publicanda, som de hidtil havde været sig ved, da de trævedes med en Rulle af 100 Rb. Courant, men at de ogsaa have udgivet en Erklæring, som er bleven offentliggjort, og som jeg troer er et Brev for deres Menigheder og for den oprethte Regjering selv om et Sind, der er færdig og Konge aldrig hengivent; men her til her og vil jeg endnu sige, hvad der ikke kan være denne Foramling og det Offentlige bekendt, at de læringslehneste Gæstlige ikke have gjort dette, uden isæreren mig og ad administrativt Bei at henvende sig til de høiere Autoriteter. Men det er mig ikke tilladt videre at gaa ind paa denne Sag; kun skal jeg tillade mig at bemærke, at de læringslehneste Gæstlige under de for dem isærere fæst saa mielige Forhold have vist en Gæstning og Hidsfølelse, som jeg ved, at det høiere Ministerium agter, og som jeg ogsaa troer at tørde vente hørdet i denne erklæring Foramling.

Varfob: Jeg var i Værelse med mig selv, om jeg vilde tage Ordet i denne Sag. Isærere vist det en Utvring af den erklæring Rigsdagsmanden for Standerborg Amt 2det Distrikt (Schytte), der gjer, at jeg skal tillade mig at tage Ordet. Han sagde, at vi i Gjærningen vilde vise vore sleibigste Bredre, at deres Skæbne ligger os paa Hjerte, eller hvorefter hans Utvring nu faldt. Den erklæring Foramlingens henpegede i sit Fordrag paa Waabenstilstand og Fred. Naar Freden vil komme, det er vistnok, og muligvis vil megen Waabenbrug og Krigsbulder komme mellem dette Dilettat og Freden. Med Genfæst til Waabenstilstanden mener jeg, at det er vist, at den danske Regjering har fundet sig opfordret, ja nedlagt til ikke at efterkomme denne, betragtelige for to Dele af Sleibig, Als og Væst, holste, som bekendt, endan ikke ere overgivne til Hertugdømmenes nærværende Regjering. Skulde vi i Gjærningen vise Sleibigerne, at vi vilde underrette dem, mener jeg, at vi tørde vise det med Genfæst til disse Der, ved i Virkeligheden at betragte dem med, at de vilde gaae samme Skæbne ind, som er bleven de øvrige Sleibigere tilføje. Men der er, saadant jeg ved, og jeg har temmelig nye Efterretninger,